

НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

31

1000 София, ул. "Алабин" 16-20, тел./факс: (02) 980 03 04, 980 03 13, e-mail: namrb@lgi-bg.org;
web page <http://www.lgi-bg.org/namrb>

Изх. N 341/19.06.2000 г.

ДО
Конституционния съд
на Република България

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД
Дело № 8/21.6.2000
Дата 21.06.2000г.

K.g. No 6/2000

СТ А Н О В И Щ Е

О Т

**НАЦИОНАЛНОТО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО N 6/2000 г.

Уважаеми конституционни съдии,

Във връзка с предоставената ни с определението на Конституционния съд от 6 юни 2000 г. възможност, изразяваме становище по конституционно дело N 6/2000 г., образувано по искане на група народни представители от XXXVIII Народно събрание за тълкуване на чл. 2 и чл. 141 от Конституцията на Република България; съответствие на чл. 21, т. 7 от Закона за местното самоуправление и местната администрация с чл. 9, т. 3 от Европейската харта за местно самоуправление и установяване на противоконституционност на чл. 21, т. 7 от Закона за местното самоуправление и местната администрация с чл. 84, т. 3 във връзка с чл. 2, ал. 1 и чл. 141 от Конституцията на Република България.

Съгласно чл. 2, ал. 1 от Конституцията на Република България е единна държава с местно самоуправление. Конституцията обаче не дава легално определение на понятието "местно самоуправление". Такова определение намираме в чл. 3, § 1 от Европейската харта за местно самоуправление – "под местно самоуправление се разбира правото и реалната способност на местните власти да регулират и управляват в рамките на закона съществена част от обществените дела на своя собствена отговорност и в полза на своето население"

В най-общ аспект обхвата на местното самоуправление е дефиниран в чл. 4 от ЕХМС, но така също и в чл. 5, 6, 7, 9, 10 и 11 от Хартата. В този аспект следва да се разглеждат и разпоредбите на чл. 11, 17 и 21 от ЗМСМА. От съществено значение е тълкуването на понятията "в рамките на

предоставената им компетентност” (чл. 11 от ЗМСМА) и “в рамките на закона” (ЕХМС) – т.е. до колко законовите рамки следва да се разглеждат като ограничения в компетенциите на местното самоуправление, или като условие за съобразяване със законите при вземане на едно или друго решение. В тази връзка отговорът на въпроса следва да се изведе от принципите в Преамбюла на Хартата – “съществуването на местни власти, облечени с реални отговорности”, “.....ползвачи се с широка автономия по отношение на своите компетенции, начините на тяхното упражняване и на средствата, необходими за тяхното осъществяване”, както и на чл. 4 и особено на § 4 – “по правило компетенциите, поверени на местните власти, трябва да бъдат пълни и цялостни”. В този аспект следва да се разглежда и хипотезата на чл. 17, ал. 1 от ЗМСМА – “....като решават непосредствено ..... въпроси от местен характер .... в съответствие с интересите на населението.

В аналогичен аспект следва да се разбират и разпоредбите на чл. 141 от КРБ. Съгласно ал. 1 общината има самостоятелен бюджет. Конституционният съд е имал възможността в няколко свои решения да се произнесе относно самостоятелния бюджет на съдебната власт (Решение N 18/93 г. по к.д. N 19/93; Решение N 17/95 г. по к.д. N 13/95; Решение N 15/97 г. по к.д. N 9/97). Съществената разлика между самостоятелните бюджети на съдебната власт и бюджета на общината е и факта, че общинският бюджет е отделен, а не съставна част от държавния бюджет, какъвто е бюджета на съдебната власт. В този аспект според нас би следвало да се възприема посочената в искането разлика в текстовете на чл. 117, ал. 3 и чл. 141, ал. 1 от КРБ. Законът следва да гарантира правото на общинския съвет да определя свободно размера на приходната част на общинския бюджет на базата на определени със закон “постоянни финансови източници на общината – ал. 2 на чл. 141 от КРБ. И ако тези приходоизточници не са достатъчни за да гарантират изпълнението на отговорностите, то тогава държавата е длъжна “чрез средства от бюджета и по друг начин” да “подпомага нормалната дейност на общините” – ал. 3 на чл. 141, от КРБ.

В духа на конституционните разпоредби са и нормите на чл. 9 на ЕХМС. Особено актуална от гледна точка на искането е хипотезата на § 3 на чл. 9 от Хартата. Според нас текста на чл. 21, ал. 1, т. 7 от ЗМСМА е в съответствие с тези разпоредби. Безспорно е, че местните данъци и такси като видове са едни от постоянните финансови източници на общината, които трябва да бъдат определени като такива със закон. След като са включени в обхвата на компетенциите на местните власти в Хартата, то те безспорно са въпрос от местен характер и следва да бъдат конкретизирани от тях.

Следователно в прерогативите на общинския съвет, като орган на местното самоуправление, приемащ самостоятелния бюджет на общината е и правото да определи конкретния размер на постъпленията от законово

определените постоянни финансови източници, в т.ч. и на тези от местни данъци и такси.

От определението на Конституционния съд спрямо тази част от искането (по чл. 21, ал. 1, т. 7) прозира схващането, че правото на общинските съвети да определят размера на местните данъци и такси в граници, предвидени със закон не подлежи на съмнение, а спорна е само частта в ограничението това право да се упражнява в законово установени граници.

Ако това е така, то Конституционния съд следва да се произнесе категорично по този въпрос, а след това и по конституционалността на самото ограничение.

Следва да се има предвид, че § 3 на чл. 9 от Хартата определя минимума от правомощия, с които следва да разполагат местните власти. Ако Конституционния съд приеме, че ограничението по чл. 21, ал. 1, т. 7 ("в граници, предвидени със закон") противоречи на КРБ, неговото отпадане съвсем не означава противоречие на Хартата в тази ѝ част с КРБ, ако по този начин се реализират принципите на § 2 на чл. 9. В този смисъл следва да се разглеждат и хипотезите на чл. 4, § 1 и § 5 от ЕХМС.

Що се касае до изказаното съмнение относно валидността на Хартата, при условие, че нейния текст не е обнародван в Държавен вестник към момента на подаване на искането, намираме съмненията за неоснователни. Самата Харта в чл. 15 определя условията за влизането и в сила за съответната държава. От друга страна самия Конституционния съд се е произнасял за съответствието на някои разпоредби на вътрешното законодателство с принципите на Хартата и следователно я е приел за част от него /ЕХМС е обнародвана в ДВ, бр. 46 от 6 юни 2000 г./.

Евентуално денонсиране на някои от разпоредбите на ЕХМС, дори и извън хипотезата на чл. 17, § 2 от същата би било парадоксално в условията на започналите преговори на Република България за присъединяване към Европейския съюз.

Костадин Паскалев
Председател на УС на НСОРБ

